

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 7Ssk/37/2022
Identifikačné číslo spisu: 3019200203
Dátum vydania rozhodnutia: 27. apríla 2022
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Martinčeková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2022:3019200203.1

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Martinčekovej a členov senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a Mgr. Michala Novotného, v právnej veci žalobcu: M. G., nar. X.X.XXXX, občan Poľskej republiky, bytom Y. XXA/XX, XX-XXX V., P., právne zastúpený advokátkou JUDr. Ing. Zuzanou Kvakovou, so sídlom Kuzmányho 18, 010 01 Žilina, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta č.8 a 10, 813 63 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 35828-2/2019-BA zo dňa 20.3.2019, o kasačnej sťažnosti žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 14Sa/77/2021-27 zo dňa 6. decembra 2021, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č.k. 14Sa/77/2021-27 zo dňa 6. decembra 2021 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

O d ô v o d n e n i e

1. Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č.k. 14Sa/77/2021-27 zo dňa 6. decembra 2021 postupom podľa § 191 ods. 1 písm. d) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zrušil rozhodnutie žalovanej č. 35828-2/2019-BA zo dňa 20.3.2019 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“) a vec vrátil žalovanej na ďalšie konanie. V konaní úspešným žalobcom priznal právo na náhradu trov konania v rozsahu 100%..

2. Správny súd skonštatoval, že pôvodne bola správna žaloba podaná M. G., nar. X.X.XXXX. ako žalobcom v 1) rade (ďalej len „žalobca“) a jeho zamestnávateľom spoločnosťou Complex HM, s.r.o., so sídlom Dvory č. 581, 0250 01 Púchov, IČO: 45 517 991 žalobcom v 2) rade (ďalej aj ako „zamestnávateľ“). Vo veci správny súd rozhodol rozsudkom č.k. 14Sa/20/2019-72 zo dňa 19.10.2020 tak, že žalobou napadnuté rozhodnutie žalovanej zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Žalovaná podala kasačnú sťažnosť a kasačný súd napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil z dôvodu, že nebola predložená plná moc právnej zástupkyne na zastupovanie v tom čase žalobcu 2) a súčasne bolo potrebné znova posúdiť aktívnu legitímáciu tejto spoločnosti ako žalobcu 2). Kasačný súd sa

meritórne nezaoberal napadnutým rozsudkom správneho súdu, dôvodom vyhovieňa kasačnej sťažnosti boli len procesné otázky týkajúce sa výlučne žalobcu 2).

3. Po zrušení veci bola právna vec vedená pod spisovou značkou 14Sa/77/2021, pričom správny súd zistil, že žalobca 2) bol dňa 20.10.2021 vymazaný z obchodného registra a zanikol bez právneho nástupcu. Z tohto dôvodu správny súd uznesením č.k. 14Sa/77/2021-18 zo dňa 10.11.2021 konanie o žalobe žalobcu 2) zastavil a ďalej konal len so žalobcom uvedeným v záhlaví tohto rozhodnutia, ktorý bol pôvodne vedený ako žalobca 1).

4. Správny súd z administratívneho spisu žalovaného zistil, že žalobca bol do registra poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia vedeného Sociálnou poisťovňou ako zamestnanec svojim zamestnávateľom prihlásený od 1.3.2012 do 31.12.2013. Registrácia bola vykonaná na základe pracovnej zmluvy, ktorú zamestnanec s bydliskom v Poľskej republike uzatvoril so žalobcom, a podľa ktorej mal pre neho vykonávať pracovnú činnosť na území Slovenskej republiky. Súčasťou administratívneho spisu bol aj formulár PD A1, ktorým bol žalobca registrovaný v systéme slovenského sociálneho poistenia od 01.03.2012 do 28.02.2013. V liste zo dňa 11.12.2013 č. 020000/UBS/OM/401/PW/216/2013 poľská inštitúcia sociálneho zabezpečenia ZUS žalobcovi oznámila, že mení svoje stanovisko v prípade určenia príslušnej legislatívy obsiahnuté v liste zo dňa 07.10.2013 a tento list stráca svoju právnu moc. Súčasne mu oznámila, že počínajúc od 01.03.2013 podlieha poľskej legislatíve v rámci sociálneho poistenia. Dňa 08.03.2013 Sociálnej poisťovne, pobočka Považská Bystrica (ďalej aj „správny orgán I. stupňa“) vykonal u žalobcu kontrolu za kontrolované obdobie od 01.06.2010 do 31.01.2013 a zistil, že zamestnávateľ vykazuje znaky schránkovej firmy a predpokladá sa, že k reálnemu výkonu činnosti jeho zamestnancov na území Slovenskej republiky nedochádza. Dňa 28.11.2018 správny orgán I. stupňa vydal rozhodnutie č. 38506-7/2018-1/2013-PB (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“), podľa ktorého žalobcovi, ako zamestnancovi zamestnávateľa, zaniklo povinné poistenie dňa 28.02.2013. Svoje rozhodnutie odôvodnil výsledkami vykonanej kontroly, keď nebolo preukázané, že zamestnanec žalobcu reálne vykonáva činnosť na území Slovenskej republiky. Na odvolanie pôvodných žalobcov 1) a 2) sa vecou zaoberala žalovaná, ktorá prvostupňové rozhodnutie ako vecne správne rozhodnutím potvrdila a odvolania žalobcov zamietla ako nedôvodné.

5. Správny súd vyhodnotil, že v prejednávanej veci nebolo sporné, že žalobca má bydlisko v Poľskej republike, a teda na určenie uplatniteľnej legislatívy pre žalobcu je príslušná jedine poľská inštitúcia ZUS. Táto inštitúcia v tejto veci aj rozhodla, pričom bolo určené, že do 28.02.2013 žalobca podliehal predpisom slovenského práva v oblasti sociálneho poistenia a od 01.03.2013 predpisom práva Poľskej republiky. Správny súd konštatoval, že nebolo zistené, že by rozhodnutie ZUS v tejto otázke nebolo záväzné a je zrejmé, že nebolo zo strany žalovanej ako inštitúcie dotknutého členského štátu namietané, čím sa stalo definitívnym. Sociálna poisťovňa, ústredie, vydala formulár PD A1 na základe oznámenia poľskej inštitúcie sociálneho zabezpečenia o predbežnom určení legislatívy. Správny súd ďalej uviedol, že nebolo preto pochybností o tom, že práve a len v období od 01.03.2012 do 28.02.2013 (na ktoré bol formulár PD A 1 vydaný) sa vo vzťahu k žalobcovi uplatňujú právne predpisy o sociálnom zabezpečení Slovenskej republiky. Za uvedených okolností potom podľa názoru správneho súdu nezostalo sporné to, či povinné poistenie žalobcu podľa právnych predpisov Slovenskej republiky zaniklo. S poukazom na závery vyplývajúce z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Sžsk/16/2018 zo dňa 26.06.2019 správny súd vyhodnotil, že pokiaľ správne orgány rozhodovali o dni zániku povinného poistenia podľa slovenskej legislatívy, rozhodnutie je duplicitným, keďže uvedené bez akýchkoľvek pochybností vyplýva z relevantného potvrdenia - formulára A1, ktorého platnosť (resp. správnosť podporných podkladov, na základe ktorých bol vydaný) na to oprávnenými inštitúciami spochybnená ani nebola.

6. Správny súd konštatoval, že definitívne určenie uplatniteľnej legislatívy iného členského štátu Európskej únie od určitého dátumu podľa čl. 16 ods. 2 vykonávacieho nariadenia alebo vzájomnou dohodou podľa čl. 16 ods. 4 vykonávacieho nariadenia vylučuje právomoc Sociálnej poisťovne ako inštitúcie podľa čl. 1 písm. p) základného nariadenia na rozhodovanie o uplatniteľnej legislatíve (uznesenie Veľkého senátu správneho kolégia sp. zn. 1Vs/1/2018 zo 04. decembra 2018). Správny súd

uviedol, že ako žalovaná o vzniku povinného poistenia pri vydaní formulára A1 osobitné rozhodnutie nevydávala, tak je nadbytočné, aby o zániku povinného poistenia vydávala samostatné rozhodnutie, keďže vznik a zánik povinného poistenia podľa slovenskej legislatívy je deklarovaný v samotnom formulári a účastníkom konania sú uvedené dátumy od počiatku známe. Správny súd vyhodnotil, že zo spisového materiálu nevyplýva, z akého dôvodu žalovaná iniciatívne považovala otázku zániku povinného poistenia za spornú a vydala rozhodnutie, keď v administratívnom spise absentuje akákoľvek požiadavka oprávnenej osoby o predĺženie doby, na ktorú bol formulár A1 vydaný, resp. požiadavka o vydanie nového formulára. Z argumentácie uvedenej v odôvodnení preskúmaného rozhodnutia správneho orgánu podľa názoru správneho súdu navyše vyplýva, že žalovaná vyhodnocovala a riešila predovšetkým otázku možného trvania (pokračovania) povinného poistenia žalobcu podľa slovenskej legislatívy, čo však nekorešponduje s výrokom rozhodnutia správny orgán I. stupňa (o zániku poistenia). Krajský súd uzavrel, že žalovaná dôsledne nezohľadnila skutkovú situáciu, ktorá zo spisového materiálu vyplýva, čo má za následok nezrozumiteľnosť samotného rozhodnutia, keďže sa vo svojom rozhodnutí zaoberala predovšetkým posudzovaním tých právnych otázok, ktorých zodpovedanie je rozhodné nie pri zániku povinného poistenia podľa slovenskej legislatívy (ktorý údaj je účastníkom z formulára A1 od počiatku známy), ale vyhodnocovaním kritérií rozhodných pre určenie uplatniteľnej legislatívy v zmysle koordinačného nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 z 29. apríla 2004, ktorá právomoc jej s poukazom na čl. 16 ods. 2 vykonávacieho nariadenia nepatrí.

7. Vzhľadom na tieto dôvody dospel krajský súd k záveru, že žalobou napadnuté rozhodnutie nebolo vydané v súlade so zákonom. Uvedené viedlo k jeho zrušeniu podľa § 191 písm. d) SSP a vráteniu veci žalovanej na ďalšie konanie.

8. Proti uvedenému rozsudku krajského súdu včas podala kasačnú sťažnosť žalovaná (ďalej aj ako „sťažovateľka“) z dôvodov podľa § 440 ods. 1 písm. g) SSP a žiadala, aby kasačný súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľka sa nestotožnila s právnym záverom krajského súdu o duplicitnosti a nadbytočnosti rozhodnutia o zániku povinného sociálneho poistenia zamestnanca a je toho názoru, že bola oprávnená vydať preskúmané rozhodnutie a toto bolo vydané v súlade so zákonom o sociálnom poistení a koordinačnými nariadeniami. Sťažovateľka poukázala na svoju povinnosť viesť register zamestnávateľov a register poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia a s tým súvisiacu povinnosť v prípade zistenia nesprávnych údajov vykonať kroky na zosúladowanie skutkového stavu veci so stavom právnym. Podľa sťažovateľky je formulár PD A1 vydaný v prejednávanej príhode len deklaratórnym potvrdením určenia uplatniteľnej legislatívy, ktorý je možné dodatočne zrušiť alebo vyhlásiť za neplatný, preto nemôže nahradiť samotné rozhodnutie žalovanej o vzniku, nevzniku alebo zániku poistenia v sporných prípadoch. Sťažovateľka uviedla, že zamestnávateľ prihlásil zamestnanca do registra poistencov až do 31.12.2013, pričom platnosť formulára PD A1 zanikla ku dňu 28.02.2013, dátum zániku poistenia podľa právnych predpisov Slovenskej republiky bol vo vzťahu k podanému Registračnému listu FO - zamestnanca v registri poistencov sporný, preto bola sťažovateľka oprávnená v súlade s § 178 ods. 1 písm. a) bod prvý a § 210 ods. 1 zákona o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov oprávnená vydať napadnuté rozhodnutie. Sťažovateľka uznáva, že v čase vydania napadnutého rozhodnutia už bolo v súlade s koordinačnými nariadeniami určené, že žalobca od 01.03.2013 podlieha právnym predpisom Poľskej republiky, avšak rozhodnutie o zániku poistenia dňa 28.02.2013 sa týkalo obdobia, kedy zamestnanec podliehal právnym predpisom Slovenskej republiky, t.j. obdobia pred uvedeným dátumom. Skutočnosť, že žalobca od 01.03.2012 do 28.02.2013 podlieha právnym predpisom sociálneho zabezpečenia Slovenskej republiky, určila poľská inštitúcia sociálneho zabezpečenia ako inštitúcia štátu bydliska v súlade s koordinačnými nariadeniami, preto bola podľa názoru sťažovateľky oprávnená vydať napadnuté rozhodnutie.

9. Sťažovateľka tiež namietala priznanie nároku na náhradu trov konania žalobcovi s poukazom na ust. §167 ods. 3 písm. a) SSP, pričom za dôvod hodný osobitného zreteľa považuje skutočnosť, že postavenie žalobcu sa po naplnení postupu správnych orgánov podľa záväzného právneho názoru správneho súdu nezmení a zostane rovnaké ako v čase vydania preskúmaného rozhodnutia. Podľa sťažovateľky žaloba žalobcovi nemohla zmeniť a ani nezmenila jeho právne postavenie vo vzťahu k

existencii sociálneho poistenia podľa právnych predpisov Slovenskej republiky a preto má žalovaný za to, že kasačnou sťažnosťou napadnutý rozsudok krajského súdu má povahu rozhodnutia o akademickej otázke, bez reálneho dopadu na postavenie žalobcu.

10. Žalobca sa ku kasačnej sťažnosti nevyjadril.

11. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako kasačný súd príslušný podľa § 438 ods. 2 SSP, po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná včas, oprávnenou osobou a je prípustná, v rozsahu dôvodov uvedených v kasačnej sťažnosti žalovanej túto prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky www.nssud.sk (§ 452 ods. 1 v spojení s ust. § 137 ods. 4 SSP) a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalovanej je dôvodná.

12. Z obsahu administratívneho spisu kasačný súd zistil, že zamestnávateľ žalobcu Complex HM, s.r.o., IČO: 45517991 prihlásil žalobcu ako svojho zamestnanca do registra poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia vedeného žalovanou od 01.03.2012 do 31.12.2013. Uvedený zamestnanec je občanom Poľskej republiky s bydliskom v Poľskej republike, ktorý vykonával prácu ako zamestnanec a ako SZČO v rôznych členských krajinách. Kasačný súd z administratívneho spisu žalovanej zistil, že preskúmaným rozhodnutím žalovaná zamietla v celom rozsahu odvolania pôvodných žalobcov 1) a 2) a potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Považská Bystrica č. 38506-7/2018-PB zo dňa 28.11.2018, ktorým bolo rozhodnuté, že žalobcovi 1) zaniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti dňa 28.2.2013. Správny orgán I. stupňa v odôvodnení rozhodnutia poukázal na príslušné ustanovenia zákona o sociálnom poistení, ako i na príslušné ustanovenia Nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 z 29.04.2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia v znení Nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 988/2009 zo dňa 16.9.2009 (ďalej len „základné nariadenie“) a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 zo dňa 16.9.2009 (ďalej len „vykonávacie nariadenie“). V odôvodnení správny orgán I. stupňa uviedol, že poľská inštitúcia sociálneho zabezpečenia (ďalej len „ZUS“), ako príslušná inštitúcia v zmysle čl. 16 ods. 2 vykonávacieho nariadenia určila, že žalobca podlieha odo dňa 1.3.2012 právnym predpisom sociálneho zabezpečenia Slovenskej republiky. Žalovaná preto vydala formulár E 101 (PD A1), na základe ktorého sa na žalobcu od 01.03.2012 do 28.02.2013 vzťahuje legislatíva Slovenskej republiky. Z odôvodnenia ďalej vyplýva, že oznámením č. 020000/UBS/OM/401/PW/216/2013 zo dňa 11.12.2013 určila poľská inštitúcia ZUS, ako inštitúcia príslušná v zmysle článku 16 ods. 2 vykonávacieho nariadenia, že žalobca podlieha odo dňa 1.3.2013 právnym predpisom sociálneho zabezpečenia Poľskej republiky, pretože od 1.3.2013 vykonával činnosť ako samostatne zárobkovo činná osoba na území Poľska a na základe oznámenia žalovanej na území Slovenskej republiky nedochádzalo reálne k výkonu činnosti zamestnanca. Žalovaná preskúmala odvolaním napadnuté rozhodnutie orgánu I. stupňa a vyhodnotila ho ako vecne správne a v súlade so zákonom. Poukázala najmä na príslušné ustanovenia základného a vykonávacieho nariadenia a ich záväznosť a na postup, na základe ktorého bolo výsledne určené, že žalobca v období od 1.3.2013 podlieha právnym predpisom sociálneho zabezpečenia Poľskej republiky. Žalovaná konštatovala, že žalobca podliehal v období od 1.3.2012 do 28.2.2013 slovenskej legislatíve sociálneho zabezpečenia. Poľská uplatniteľná legislatíva, ktorej žalobca podlieha od 1.3.2013, bola definitívne určená v súlade s ustanovením článku 16 ods. 2 a ods. 3 vykonávacieho nariadenia.

13. Zo súdneho spisu (vyjadrenie žalovanej k žalobe) ďalej vyplýva, že žalovaná súhlasila s určením slovenskej legislatívy ako uplatniteľnej zo strany poľskej ZUS, preto dňa 28.09.2012 vydala formulár PD A1 na obdobie od 01.03.2012 do 28.02.2013, ktorý je súčasťou administratívneho spisu. Z administratívneho spisu kasačný súd zistil, že ZUS pobočka v V. listom č. 020000/UBS/OM/401/PW/216/2013/ zo dňa 11.12.2013 oznámila žalobcovi, že od 01.03.2013 podlieha podľa čl. 11 ods. 3 základného nariadenia poľskej legislatívy v rámci sociálneho zabezpečenia, uvedené oznámenie bolo žalovanej doručené dňa 23.12.2013.

14. Podľa čl. 1 písm. j) základného nariadenia "bydlisko" znamená miesto, kde osoba zvyčajne býva.

15. Podľa čl. 1 písm. p) základného nariadenia na účely tohto nariadenia "inštitúcia" znamená v súvislosti s každým jednotlivým členským štátom úrad alebo úrad zodpovedný za uplatňovanie všetkých alebo niektorých právnych predpisov.

16. Podľa čl. 2 ods. 1 základného nariadenia toto nariadenie sa vzťahuje na štátnych príslušníkov členského štátu, osoby bez štátnej príslušnosti a utečencov, ktorí majú bydlisko v členskom štáte a podliehajú alebo podliehali právnym predpisom jedného alebo viacerých členských štátov, ako aj na ich rodinných príslušníkov a ich pozostalých.

17. Podľa čl. 11 ods. 1 základného nariadenia osoby, na ktoré sa toto nariadenie vzťahuje, podliehajú právnym predpisom len jedného členského štátu. Tieto právne predpisy sa určia v súlade s touto hlavou.

18. Podľa čl. 13 ods. 3 základného nariadenia osoba, ktorá zvyčajne vykonáva činnosť ako zamestnaná osoba a činnosť ako samostatne zárobkovo činná osoba v odlišných členských štátoch, podlieha právnym predpisom členského štátu, v ktorom vykonáva činnosť ako zamestnanec, alebo ak vykonáva takúto činnosť v dvoch alebo viacerých členských štátoch, právnym predpisom určeným v súlade s odsekom 1.

19. Podľa čl. 16 ods. 1 vykonávacieho nariadenia osoba, ktorá vykonáva činnosti v dvoch alebo vo viacerých členských štátoch, informuje o tejto skutočnosti inštitúciu určenú príslušným úradom členského štátu bydliska.

20. Podľa čl. 16 ods. 2 vykonávacieho nariadenia určená inštitúcia členského štátu bydliska bezodkladne určí uplatniteľné právne predpisy, ktoré sa na dotknutú osobu uplatňujú, so zreteľom na článok 13 základného nariadenia a článok 14 vykonávacieho nariadenia. Toto určenie sa považuje za predbežné. Inštitúcia informuje o predbežnom určení uplatniteľných právnych predpisov určené inštitúcie každého členského štátu, v ktorom sa činnosť vykonáva.

21. Podľa čl. 16 ods. 3 vykonávacieho nariadenia predbežné určenie uplatniteľných právnych predpisov, ako sa stanovuje v odseku 2, sa stáva definitívnym do dvoch mesiacov odo dňa, keď boli inštitúcie určené príslušnými orgánmi dotknutých členských štátov o ňom informované v súlade s odsekom 2, ak už uplatniteľné právne predpisy neboli definitívne určené na základe odseku 4 alebo najmenej jedna dotknutá inštitúcia neinformovala inštitúciu určenú príslušným úradom členského štátu bydliska do konca tejto dvojmesačnej lehoty o tom, že nemôže prijať toto určenie alebo že zaujala k tejto veci odlišné stanovisko.

22. Podľa § 178 ods. 1 písm. a/ bod 1 z. č.461/2003 Z.z v znení účinnom ku dňu právoplatnosti preskúmaného rozhodnutia do pôsobnosti pobočky patrí rozhodovať v prvom stupni o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia v sporných prípadoch.

23. Slovenská republika vstupom do Európskej únie ako nový členský štát Európskej únie Zmluvou o pristúpení preniesla svoje právomoci na Európsku úniu v určenej miere a svojim vstupom do Európskeho spoločenstva sa zaviazala k uplatňovaniu právne záväzných aktov Európskych spoločenstiev a Európskej únie. Právne záväznými aktami na úseku sociálneho zabezpečenia pre členské štáty Európskej únie (teda aj pre Slovenskú republiku) sú Nariadenie (ES) Európskeho parlamentu a Rady 883/2004 z 29. apríla 2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (základné nariadenie) a Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 zo 16. septembra 2009, ktorým sa stanovuje postup vykonávania nariadenia (ES) č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (vykonávacie nariadenie). Európsky parlament a Rada prijali Nariadenie č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, najmä na jej články 42 a 308, konajúc postupom v článku 251 zmluvy, sledujúc ciele, uvedené v preambule zmluvy.

24. Základné nariadenie v II. hlave ustanovuje určenie príslušnosti právnych predpisov uplatniteľných na fyzické osoby vykonávajúce zamestnanie alebo samostatne zárobkovú činnosť v členských štátoch. V článku 11 ods. 1 uvedeného nariadenia Európsky parlament a Rada ustanovuje všeobecné pravidlo zakotvené v preambule tohto nariadenia, že osoby, na ktoré sa toto nariadenie vzťahuje, podliehajú právnym predpisom len jedného členského štátu; tieto právne predpisy sa určia v súlade s touto hlavou. V čl. 11 ods. 3 písm. a/ uvedeného nariadenia európsky zákonodarca stanovil, že s výhradou článkov 12 až 16 osoba vykonávajúca činnosť ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba v členskom štáte podlieha právnym predpisom tohto členského štátu. Pokiaľ fyzická osoba vykonáva činnosť ako zamestnaná osoba a činnosť ako samostatne zárobkovo činná osoba v odlišných členských štátoch, určí sa príslušnosť právneho predpisu členského štátu EÚ podľa právnej úpravy ustanovenej v čl. 13 ods.3 základného nariadenia, v zmysle ktorého osoba, ktorá zvyčajne vykonáva činnosť ako zamestnaná osoba a činnosť ako samostatne zárobkovo činná osoba v odlišných členských štátoch, podlieha právnym predpisom členského štátu, v ktorom vykonáva činnosť ako zamestnanec, alebo ak vykonáva takúto činnosť v dvoch alebo viacerých členských štátoch, právnym predpisom určeným v súlade s odsekom 1 čl. 13.

25. Postup uplatňovania článku 13 základného nariadenia Európsky parlament a Rada ustanovuje v čl. 16 vykonávacieho nariadenia (č. 987/2009).

26. Kasačný súd sa nestotožnil so záverom správneho súdu, že žalovaná dôsledne nezohľadnila skutkovú situáciu, ktorá zo spisového materiálu vyplýva, čo má za následok nezrozumiteľnosť samotného rozhodnutia.

27. V danom prípade bolo nesporné, že žalobca má bydlisko na území Poľskej republiky, preto na určovanie uplatniteľnej legislatívy je v zmysle čl. 16 ods. 2 vykonávacieho nariadenia príslušný poľský ZUS. Ten určil, že v období od 1.3.2012 žalobca podlieha právnym predpisom Slovenskej republiky a žalovaná toto určenie nenamietala, čím sa stalo definitívnym. Rovnako poľská inštitúcia ZUS oznámením zo dňa 11.12.2013, doručeným žalovanej dňa 23.12.2013 informovala žalovanú, že vydala rozhodnutie o tom, že žalobca od 1.3.2013 podlieha poľskej legislatíve v rámci sociálneho zabezpečenia, čo žalovaná nenamietala a tým sa určenie uplatniteľnej poľskej legislatívy v súlade s čl. 16 ods. 3 vykonávacieho nariadenia stalo definitívnym.

28. Medzi účastníkmi však zostal sporný dátum zániku povinných poistení na území SR, pretože zamestnávateľ žalobcu prihlásil do registrov Sociálnej poisťovne až do dňa 31.12.2013 a bez ďalšieho neakceptoval určenie slovenskej uplatniteľnej legislatívy do 28.02.2013.

29. Podľa názoru správneho súdu rozhodnutie o zániku povinných poistení podľa slovenskej legislatívy ku dňu 28.2.2013 bolo nadbytočné, keďže bol vystavený formulár PD A1, ktorý dátum zániku uvádzal. S týmto názorom sa kasačný súd nestotožnil. Pokiaľ medzi účastníkmi je spor o zániku poistenia, pobočka je povinná podľa § 178 ods. 1 písm. a/ bod 1 zákona o sociálnom poistení rozhodnúť o jeho zániku. Toto rozhodnutie určí pre účastníkov konania záväzným spôsobom spornú skutočnosť. Tak tomu bolo aj v danom prípade, keď žalobca mal za to, že poistenie na území SR zanikne až 31.12.2013, kým žalovaná mala za to, že dňom zániku je 28.02.2013. Na uvedenom nič nemení skutočnosť, že žalobcovi bol vydaný formulár PD A1, ktorý, ako správne poznamenala žalovaná, má len deklaratórny význam, keďže ide o potvrdenia podľa vykonávacieho nariadenia, ktoré môže byť zrušené administratívnym aktom mimo správneho konania.

30. Čo sa týka samotného určenia dňa zániku poistenia, správne bol žalovanou určený na deň 28.2.2013, pretože žalovaná vychádzala z určenia uplatniteľnej legislatívy, ako vyplývalo z oznámenia ZUS zo dňa 11.12.2013, ktoré žalovaná nenamietala, čím sa stalo definitívnym (čl. 16 ods. 3 vykonávacieho nariadenia). Skutočnosť, že žalobca od 1.3.2012 do 28.2.2013 podlieha právnym predpisom sociálneho poistenia Slovenskej republiky, určila poľská inštitúcia sociálneho zabezpečenia ako inštitúcia štátu bydliska v súlade s koordinačnými nariadeniami a žalovaná z tohto určenia pri vydaní preskúmaného rozhodnutia vychádzala.

31. Kasačný súd v súlade s názorom žalovanej uvádza, že v čase vydania napadnutého rozhodnutia už bolo v súlade s koordinačnými nariadeniami určené, že žalobca podlieha právnym predpisom Poľskej republiky (od 1.3.2013), avšak rozhodnutie o zániku povinných poistení podľa slovenskej legislatívy k 28.02.2013 sa týkalo obdobia, kedy zamestnanec podliehal právnym predpisom Slovenskej republiky, t. j. obdobia pred dátumom 1.3.2013, ktorý deň bol prvým dňom určenia poľskej legislatívy. Podľa názoru kasačného súdu bola preto žalovaná oprávnená vydať napadnuté rozhodnutie. Pri zaujatí opačného názoru by napríklad nebolo možné zo strany žalovanej v čase, kedy by osoba podliehala právnym predpisom iného členského štátu, predpisovať poistné za obdobie, v ktorom osoba preukázateľne podliehala slovenskej legislatíve a mala konkrétne povinnosti vyplývajúce z vnútroštátnej právnej úpravy sociálneho poistenia, čo zrejme nebol zámer citovaných nariadení.

32. Pokiaľ správny súd poukazoval na rozhodnutia NS SR sp. zn. 7Sžsk/16/2018 zo dňa 26. júna 2019, kasačný súd konštatuje odlišnú skutkovú situáciu v týchto veciach, keď v nich nebolo preukázané určenie uplatniteľnej legislatívy v správnom konaní.

33. Vzhľadom na zistenú dôvodnosť kasačnej sťažnosti žalovanej, keď v ďalšom konaní bude potrebné správnu žalobu zamietnuť, kasačný súd napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec vrátil na nové konanie podľa § 462 ods. 1 SSP.

34. O ťtrovách kasačného konania rozhodne krajský súd podľa § 467 ods. 3 SSP.

35. Toto rozhodnutie prijal kasačný súd v senáte pomerom hlasov 3:0

Poučenie :

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.